

LAUSUNTO

25.10.2024

VN/30610/2023
VN/30610/2023-MMM-36

Puolustusministeriö
PL 31
000131 HELSINKI

kirjaamo.plm@gov.fi

Viite: Puolustusministeriön lausuntopyyntö VN/30610/2023

Puolustusministeriö on pyytänyt maa- ja metsätalousministeriöltä lausuntoa työryhmän mietinnöstä hallituksen esitykseksi eduskunnalle eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annetun lain (470/2019), jäljempänä lupalaki, muuttamisesta.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan on kirjattu tavoite, jonka mukaan hallitus tarkastelee EU- ja ETA-alueen ulkopuolisten tahojen kiinteistönhankintaa ja -hallintaa koskevan sääntelyn riittävyttä. Lisäksi hallitus selvittää mahdollisuudet nykyistä tehokkaampaan jälkikäteiseen puuttumiseen ja kontrolliin yhteiskunnan turvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta keskeisen omaisuuden osalta.

Puolustusministeriössä on aiemmin ollut vireillä hanke Venäjän kansalaisiin kohdistuvista kiinteistönhankinnan lisärajoituksista (PLM011:00/2022). Hankkeessa ei nähty tarvetta Venäjän kansalaisten kiinteistönhankintojen kieltämiselle silloisessa turvallisuustilanteessa. Työryhmä on jatkanut tätä tarkastelua hallitusohjelman mukaisesti.

Työryhmän hallituksen esityksen muotoon laaditulla mietinnöllä luodaan lainsäädännölliset edellytykset yksittäisen valtion kansalaisten ja yhteisöjen kiinteistönhankintojen niin kutsutulle täyskiellolle huomioiden kategorisesta kiellosta aiheutuvat haitat sekä perustuslain ja kansainvälisten ihmisoikeussopimusten asettamat reunaehdot.

Mietinnössä ehdotetaan muutettavaksi eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annettua lakia. Lupalakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 a § luvan myöntämisen ehdottomista esteistä ja lain kustannusten korvaamista koskevaan 7 §:ään uusi 3 momentti. Lupaa kiinteistön hankinnalle ei myönnettäisi henkilölle, jonka kansalaisuusvaltion Euroopan unioni on päätöksessään todennut loukanneen toisen valtion alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä, ja jonka kansalaisuusvaltio voi aiheuttaa uhkaa Suomen kansalliselle turvallisuudelle.

Valtioneuvoston asetuksella annettaisiin tarkemmat säännökset säännöksessä tarkoitetuista valtioista.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Hallituskatu 3 A
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.mmm@gov.fi

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää puolustusministeriötä mahdollisuudesta saada lausua asiassa ja esittää lausuntona mietinnöstä seuraavaa:

Mietinnössä ehdotetun lupalain muutosesityksen tavoitteena on turvata Suomen kansallista turvallisuutta rajoittamalla sellaisten EU- ja ETA-valtioiden ulkopuolisten kansalaisten kiinteistönhankintaa Suomessa, joiden kansalaisuusvaltion Euroopan unioni on päätöksessään todennut loukanneen toisen valtion alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä ja lisäksi tämän kansalaisuusvaltion arvioidaan voivan aiheuttaa uhkaa Suomen kansalliselle turvallisuudelle.

Ehdotettujen säännösten tarkoituksena on aiempaa paremmin estää kiinteistöjen avulla mahdollisesti, edotuksessa selostetusti muuttuneessa turvallisuustilanteessa, tapahtuva vihamielinen laaja-alainen vaikuttaminen Suomessa samalla perusoikeuksia kunnioittaen.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää työryhmän esitystä lupalain muuttamisesta kannatettavana. Kun ehdotuksella kuitenkin asetetaan ihmiset tosiasiallisesti erilaiseen asemaan kansalaisuuden perusteella kansallisen turvallisuuden takaamiseksi ja ehdotetusta sääntelystä aiheutuisi omaisuuden suojaa koskevia rajoituksia sekä kiinteistöjen myyjille että ostajille, ministeriö pitää ehdotuksessa esitetyksi suotavana, että esityksestä pyydetäisiin eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunto.

Lupalain soveltamisen suhde kirjaamismenettelyyn

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että hallituksen esityksessä HE (253/2018) eräiden kiinteistöhankintojen luvanvaraisuudesta annetun lain soveltaminen on linjattu puolustusministeriön tehtäväksi ja lupamenettelystä aiheutuvat kustannukset katettaviksi lupamaksuin. Tämän linjauksen mukaisesti ehdotuksen vaikutusten arviointia koskevassa osiossa (s. 18) todetaan nyt, että toimivaltainen viranomaisen lupalakiin lisättäväksi ehdotetun uuden 5 a §:n osalta on puolustusministeriö ja että esityksellä ei ole tarkoitus muuttaa kirjaamisviranomaisen roolia kiinteistövähdännässä ja ettei kirjaamisviranomaisen tulisi jatkossakaan ottaa kantaa luvan myöntämisen edellytyksiin. Koska on ilmeistä, ettei ehdotettu lupalain 5 a §:n lisäämistä koskeva muutos vaikuta kirjaamismenettelyyn puolustusministeriön vastatessa jatkossa myös tältä osin lupalain soveltamisesta, maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole huomautettavaa ehdotetusta sääntelystä.

Ylijohtaja

Pentti Lähteenoja

VN/30610/2023-MMM-36

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: